

# Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

123. Meddelelse. 15. April 1926.

## A. Forsøgsresultater.

### Afstandsforsøg med Hvidkaal, Rødbeder, lave Ærter, lave Bønner og Selleri.

Forsøgene er udførte i Aarene 1920—23 ved Blangsted paa Fyn, der har svær lermuldet Jord, og ved Hornum i Himmerland, der har let sandmuldet Jord.

Somrene har i Forsøgsaarene overvejende været kølige, og dette har paavirket Udbyttet en Del, saa der ikke er opnaaet store Afgroeder. Med Undtagelse af Sommeren 1921, der var meget tør, har Nedbørsforholdene gennemgaaende været gode i Forsøgsaarene.

Forsøgene har været udførte med følgende Køkkenurter, og der foreligger Forsøgsresultater fra nedennævnte Antal Forsøg:

Sild. Vinterhvidkaal: 3 Fors. ved Blangsted og 3 Fors. ved Hornum									
Runde Rødbeder.....	3	—	-	—	-	2	—	-	—
Lave Ærter.....	3	—	-	—	-	3	—	-	—
Lave Bønner.....	3	—	-	—	-	0	—	-	—
Knoldselleri.....	3	—	-	—	-	0	—	-	—

#### Hvidkaal, høj Amager.

I Forsøget er der prøvet 3 Rækkeafstande: 60, 70 og 80 cm, og 3 Planteafstande: 40, 60 og 80 cm. Vokserummet pr. Plante varierede fra 0.24 m<sup>2</sup> til 0.64 m<sup>2</sup>.

Afstandene fra 80×60 til 80×80 har givet omtrent ens Udbytte. Udbyttet af brugelige Hoveder gik derimod stærkt ned, naar der anvendtes mindre Vokserum end 0.48 m<sup>2</sup> pr. Plante.

Hovedernes Størrelse paavirkedes stærkt af Vokserummet, og Vægten pr. brugeligt Hoved aftog jævnt med det aftagende Vokserum fra 2.3 til 1.1 kg.

### Runde Rødbeder, karmosinrød Kugle og Suttons Globe.

De prøvede Rækkeafstande var 40, 50 og 60 cm, og Planterne blev udtyndede til 5 og 10 cm Afstand, men desuden er der prøvet Udsæd af en lille Saamængde uden Udtynding, beregnet efter en Planteafstand paa ca. 2 cm. Forskellige Forhold har bevirket, at Afstanden er bleven større end beregnet, nemlig gennemsnitlig 7 og 11 cm ved Udtynding og 6 cm uden Udtynding.

Naar der kun tages Hensyn til Rødder under 10 cm, var den bedste Rækkeafstand paa begge Forsøgssteder 40 cm, men Udbyttet gik ikke væsentligt ned, selv om Rækkeafstanden forøgedes til 50 cm. Udtynding til 5 cm gav det største Udbytte, men det næststørste Udbytte er paa Lerjorden ved Blangsted naaet ved den mindste Afstand og paa Sandjorden ved Hornum ved den største Afstand. Ved Blangsted var en stor Del af Rødderne over 10 cm i Diameter.

### Lave Ærter, Wonder of Witham.

Der prøvedes 40, 50 og 60 cm Rækkeafstand, og der blev anvendt 3 Saamængder, nemlig 900, 600 og 300 g Frø pr. 100 m løbende Række. Denne Udsædsmængde svarer til 2.7, 4 og 8 cm Afstand mellem Frøene.

Det største Udbytte af grønne Bælge og Frø er naaet ved at benytte den mindste Rækkeafstand og den største Saamængde, 40 cm Rækkeafstand og 900 g Frø. Udbyttet er formindsket mindre ved at gaa ned til 600 g Frø end ved at forøge Rækkeafstanden til 50 cm.

Udbyttet af modne Frø aftog regelmæssigt med Afstandens Forøgelse, men ikke saa stærkt som Saamængden.

### Lave Bønner, Masterpiece.

Forsøget er kun gennemført paa Lerjord.

De prøvede Rækkeafstande var 40, 50 og 60 cm, og Planteafstanden var 5, 10, 20 og 40 cm. Vokserummet varierede fra 200 til 2400 cm<sup>2</sup> pr. Plante og Udsæden fra 240 til 20 kg pr. ha.

Udbyttet af grønne Bælge var størst ved det mindste Vokserum, 40×5 cm; men Udbyttet dalede ikke væsentligt, selv om Planteafstanden forøgedes til 20 cm. En Forøgelse af Rækkeafstanden bevirkede nogen Nedgang i Udbyttet, men Nedgangen har været betydelig større for de store end for de smaa Planteafstande.

Naar den store Udsæd, de smaa Afstande kræver, tages i Betragtning, er det bedste Resultat naaet ved at benytte en Afstand af 40×20 cm.

### Knoldselleri, Non plus ultra og Prager.

Forsøget er kun gennemført paa Lerjord.

Rækkeafstanden har været 50, 60 og 70 cm og Planteafstanden 40, 50 og 60 cm.

Forsøgene viser, at 50×40 cm Afstand gav det største Udbytte og at Udbyttet var aftagende med stigende Vokserum. Knoldstørrelsen stiger stærkt med det forøgede Vokserum, og store Knolde er under de fleste Forhold de værdifuldeste.

Beretning om Forsøgene vil fremkomme i 32. Bind af Tidsskrift for Planteavl, der kan bestilles gennem enhver Boghandel for 10 Kr. pr. Bind (ca. 800 Sider). Særtryk af Beretningen faas i Boghandelen til billig Pris.

### Bilag til 122. Meddelelse.

Tabel 1. Hvidkaal, høj Amager.

Blangsted og Hornum 1920—23.

Rækkeafstand, cm . . . . .	80			70			60		
	80	60	40	80	60	40	80	60	40
Udb. af brugb. Hoveder, hkg. pr. ha	298	294	255	295	287	228	297	272	218
- - - - Forholdstal	100	98	85	99	96	76	99	91	73
Vægt pr. Hoved, kg . . . . .	2.8	1.9	1.4	2.0	1.7	1.2	1.9	1.5	1.1

Tabel 2. Runde Rødbeder, karmosinrød Kugle og Suttons Globe.

1920—23.

Rækkeafstand, cm . . . . .	40			50			60		
	2	5	10	2	5	10	2	5	10
Blangsted									
Udb. af brugb. Rød. i alt, hkg pr. ha . . . . .	288	325	358	303	348	342	310	333	336
- - - - under 10 cm, hkg pr. ha	231	252	224	225	254	185	207	226	172
- - - - - - - - , Forh.stal.	100	109	97	97	110	80	89	97	74
Hornum									
Udb. af brugb. Rød. i alt, hkg pr. ha . . . . .	233	291	324	241	301	306	251	301	291
- - - - under 10 cm, hkg pr. ha	231	290	300	231	294	267	241	290	228
- - - - - - - - , Forh.stal.	100	126	130	100	127	116	104	126	99

Tabel 3. Lave Ærter, Wonder of Witham.

Blangsted og Hornum 1920—23.

Rækkeafstand, cm.....	40			50			60		
	900	600	300	900	600	300	900	600	300
Saamængde, g.....	91	80	57	77	71	48	67	62	42
Udb. af grønne Bælge, hkg pr. ha..	100	88	62	84	78	53	74	68	46
— — — — —, Forholdstal..									
Udbytte af grønne Frø efter Fradrag af Saasæd, hkg pr. ha.....	37	33	24	31	29	19	28	25	17
Udbytte af grønne Frø, Forholdstal.	100	90	65	85	78	53	75	68	45
Udbytte af modne Frø efter Fradrag af Saasæd, hkg pr. ha.....	15.3	13.2	10.7	14.3	13.0	9.9	13.4	12.0	8.1
Udbytte af modne Frø, Forholdstal.	100	87	70	94	85	65	88	79	53

Tabel 4. Lave Bønner, Masterpiece.

Blangsted 1920—23.

Rækkeafstand, cm.....	40				50				60			
	5	10	20	40	5	10	20	40	5	10	20	40
Planteafstand, -.....	62	59	60	41	62	55	51	32	60	50	47	27
Udb. af grønne Bælge, hkg pr. ha	100	95	97	66	100	89	82	52	97	81	76	44
— — — — —, Forh.stal												
Udbytte af grønne Bælge efter Fradrag af Saasæd, hkg pr. ha	47	52	57	39	50	50	49	30	50	45	45	26
Udb. af grønne Bælge, Forh.stal	100	110	121	83	106	106	104	64	106	96	96	55

Tabel 5. Knoldselleri, Non plus ultra og Prager.

Blangsted 1920—23.

Rækkeafstand, cm.....	50			60			70		
	40	50	60	40	50	60	40	50	60
Planteafstand, -.....	139	134	117	133	121	112	127	113	102
Udbytte af Knolde, hkg pr. ha.	100	97	84	96	87	81	92	81	73
— — — — —, Forholdstal									
Knoldstørrelse, kg.....	0.37	0.43	0.43	0.41	0.43	0.50	0.45	0.50	0.54